

The Action Research for Management on the Internal Quality Assurance in the Program: A Case Study Graduate Diploma Program in the Teaching Profession of Chaiyaphum Rajabhat University 2024

Somphanthushthonranat SieloSreechai and Nawaphorn Rukkhunsang

Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand

Association of Administrators and Teachers, Chaiyaphum Province, Thailand

E-mail: somphan7145@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-6598-7397>

E-mail: nawaphorn2505@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1715-1510>

Received 22/07/2025

Revised 20/08/2025

Accepted 21/09/2025

Abstract

Background and Aims: Improving the quality of the Diploma in Teaching at Chaiyaphum Rajabhat University to produce excellent graduate teachers in national education management is an important tool for solving internal problems and preparing the population for competition. To survive on the global stage with potential and strength in both social and economic aspects, the Thai population has a good quality of life, has the capacity to cope with modern situations and threats, protect themselves, and solve economic and social problems at the national, community, and family levels. Another solution is to organize a curriculum that is an instructional management of higher education institutions that aims to respond to learners' awareness of the rapidly changing economic and social conditions in the digital age, and to produce quality graduates according to the needs of current and future society. The researchers therefore conducted a study of the research results from the operational quality assurance of the Diploma in Teaching at Chaiyaphum Rajabhat University. This study aimed to 1) study the research results from the operational quality management according to the internal quality assurance system at the curriculum level of the Office of the Higher Education Commission in 2024; and 2) report the results of the internal quality assessment according to the quality assurance system (CHE) at the curriculum level of the Office of the Higher Education Commission.

Methodology: The target group for internal quality assurance of students, lecturers, and stakeholders of the Graduate Diploma Program in the Teaching Profession of Chaiyaphum Rajabhat University, 2024 academic year totals 108 persons. The research instruments included 2 checklists, 1 observation form, 1 questionnaire, and 2 in-depth interviews. To analyze data, content analysis and statistics were used as follows: frequency, means, standard deviation, and percentage. To compare with the standard criteria of the higher education internal quality assurance system in the Program by the Office of the Higher Education Commission 2014 (CHE).

Results: The research results revealed as following: (1) The research results of the management of an internal quality assurance system, the result of input at the highest level, the process finding showed that at the highest level, and the product finding showed at the highest level. (2) The result of the management of an internal quality assurance system in the Graduate Diploma Program in the Teaching Profession of Chaiyaphum Rajabhat University,

Program committee self-assessment report (SAR), showed that the Program committee group had an assessment at the highest level.

Conclusion: The result of the audit committee of an internal quality assurance system in the Graduate Diploma Program in the Teaching Profession of Chaiyaphum Rajabhat University. Audit committee assessment report, the results showed that the audit committee had an assessment at the highest level.

Keywords: Quality Assurance; Program Assessment; Graduate Diploma Program in Teaching Profession

การวิจัยเชิงปฏิบัติการการบริหารจัดการคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร กรณีศึกษา: หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปี พ.ศ.2567

สมภารธรรณ ศิโสรไช และ นวพร รักขันแสง

หน่วยสังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
หน่วยสังกัด สมาคมผู้บริหารและครูอำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ให้มีผลลัพธ์ของบัณฑิตครูที่ดีในการจัดการศึกษาของชาติซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาภายในและเตรียมประชากรให้มีความพร้อมกับการแข่งขัน การดำรงอยู่ในเวทีโลกอย่างมีศักยภาพและแข็งแกร่งทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ประชากรไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสมรรถนะรองรับกับสถานการณ์และภัยคุกคามยุคใหม่ การปกป้องตนเองและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับประเทศ ระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับครอบครัวได้ อีกทางออกทางหนึ่งคือการจัดการหลักสูตรที่เป็นการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งตอบสนองให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ตระหนักถึงสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมปัจจุบันและอนาคต ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการบริหารจัดการคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาปี พ.ศ.2567 2) เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินคุณภาพภายในตามระบบการประกันคุณภาพ (CHE) ระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษา อาจารย์ประจำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปี พ.ศ.2567 จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ 2 ฉบับ แบบสังเกต 1 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ โดยเปรียบเทียบค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ.2557 กำหนด

ผลการวิจัย: ผลการวิจัย พบว่า (1) ค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพตามระบบการบริหารคุณภาพด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ยด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และค่าเฉลี่ยด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี (2) ผลการดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จากการประเมินตนเอง (SAR) ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

สรุปผล: ผลการประเมินของคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน; การประเมินหลักสูตร; ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู

บทนำ

ในสภาวะที่สังคมโลกกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจากสงครามการค้าและภาวะสงครามระหว่างประเทศในหลายภูมิภาค อันส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เศรษฐกิจไทยยังมีข้อจำกัดและปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญจากความยืดหยุ่นของความขัดแย้งเชิงภูมิรัฐศาสตร์และการดำเนินมาตรการกีดกันทาง

การค้าที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและสร้างความผันผวนของตลาดเงินและตลาดทุน ความเสี่ยงจากความผันผวนของระบบเศรษฐกิจการเงินโลกที่อาจทำให้เศรษฐกิจประเทศคู่ค้าและประมาณการค้าโลกชะลอตัวมากกว่าที่คาดการณ์ (สำนักงบประมาณ, 2567: 1) ย่อมส่งผลต่อทิศทางการจัดการศึกษาของชาติซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาภายในและเตรียมประชากรให้มีความพร้อมกับการแข่งขัน การดำรงอยู่ในเวทีโลกอย่างมีศักยภาพและแข็งแกร่งทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ประชากรไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสมรรถนะรองรับกับสถานการณ์และภัยคุกคามดังกล่าว รวมถึงความรู้เท่าทันภัยคุกคามยุคใหม่ การปกป้องตนเองและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับประเทศ ระดับชุมชนท้องถิ่นและระดับครอบครัวได้ อีกทางออกทางหนึ่งคือการจัดหลักสูตรที่เป็นการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งตอบสนองให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ ตระหนักถึงสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมปัจจุบันและอนาคต ซึ่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 (ราชกิจจานุเบกษา, 2547: 2) ได้มีบทบัญญัติในมาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการการบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยีทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตรีฐและส่งเสริมวิทยฐานะครู ให้สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมบนฐานภูมิปัญญาได้

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ของคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ จึงเป็นการตอบสนองหน้าที่สำคัญ ตามมาตรา 8 (5) เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (ราชกิจจานุเบกษา, 2547: 2) โดยคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบในการพัฒนารูปแบบของหลักสูตร ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับที่ 3 ประกาศนียบัตรบัณฑิต ซึ่งเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (ราชกิจจานุเบกษา, 2552: 18) ใช้เวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 ภาคการศึกษา หรือ 1 ปีการศึกษา แต่ไม่เกิน 3 ปีการศึกษา การเตรียมความพร้อมของคนและระบบเพื่อพัฒนาเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตตามกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรู้เท่าทันและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นความสำคัญต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น เศรษฐกิจชุมชนและแก้ปัญหาค่านิยมและพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมของเด็กและเยาวชนที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ สมรรถภาพทางกาย สติปัญญา วุฒิภาวะทางอารมณ์ รวมถึงภาวะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของครอบครัว ดังนั้นหลักสูตรนี้จึงเป็นการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีความเป็นนักวิเคราะห์ และนักวิชาการเพื่อออกไป

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (2563: 6) ได้ปรับปรุงออกแบบและพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ผลิตรีฐให้มีความรู้กว้าง รู้ลึก เรียนรู้ทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ ประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ มีความรู้กว้าง รู้ลึก คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความพร้อมที่จะเป็นครูที่ดี มีคุณภาพ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

(ราชกิจจานุเบกษา, 2552: 17) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ข้อ 4.2 คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมุ่งให้บัณฑิตสามารถสร้าง องค์ความรู้ และนำหลักวิชาการจัดการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในหน่วยงานและ ท้องถิ่นของตน มีคุณวุฒิตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามคุรุสภากำหนด มีกลุ่มเป้าหมาย หลักของบุคคลได้เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ ได้แก่ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าทุก สาขาวิชาที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางวิชาการตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ ชัยภูมิกำหนด และในกรณีที่หน่วยงานทางการศึกษาส่งเข้ามาศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นครูผู้สอน ระดับใดระดับหนึ่ง ต้องมีใบอนุญาตสอนที่รับรองโดยคุรุสภา มีหนังสือรับรองของหัวหน้าหน่วยงานนั้น โดย อาชีพของบัณฑิตที่สามารถประกอบอาชีพได้หลังสำเร็จการศึกษา คือ เป็นบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่ง สายงานต่างๆ เช่น 1) ครู อาจารย์ 2) นักออกแบบการเรียนการสอน 3) นักวิชาการทางการศึกษา และ 4) ประกอบอาชีพอิสระ/ผู้ประกอบการด้านการเรียนการสอนและงานที่เกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ชัยภูมิ (2563: 1-2) ที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย การให้ปริญญาแก่ ผู้สำเร็จการศึกษาเพียงสาขาวิชาเดียว สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร เป็น หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 เริ่มใช้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป โดยคณะกรรมการคุรุสภา มีมติให้การรับรองหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 7/2563 เมื่อวันที่ 26 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2563

ดังนั้น เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีผลลัพธ์ของบัณฑิตครูที่ดี มีพฤติกรรมด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีทักษะ มี กระบวนการ มีเทคนิค มีกลยุทธ์ มีความสามารถในการทำบทบาท หน้าที่และภาระงานครูต่างๆ ได้ดี รวมทั้ง การวางแผนและวิเคราะห์หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การใช้และสร้างสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงทักษะความสามารถในการวิจัยผู้เรียนรายบุคคล และ การบริหารจัดการชั้นเรียน เป็นต้น และพฤติกรรมครูที่มีความรู้ในวิชาการเฉพาะด้านเป็นอย่างดี หรือกล่าวให้ กระชับ ครูที่ดี คือ “คิดดี ทำได้ดี และรู้ดี” (สมภารธรรณ ศิโสศรีไซ, 2563: 131) รวมถึงเพื่อรักษาผลการ ประเมินคุณภาพหลักสูตรตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ให้อยู่ในระดับคุณภาพดีมาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงสนใจ ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการการประกันคุณภาพการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปี พ.ศ.2567

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการบริหารจัดการคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับ หลักสูตร ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เพื่อรายงานผลการตรวจประเมินคุณภาพภายในตามระบบการประกันคุณภาพ (CHE) ระดับ หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัย ดังนี้

จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.2547 (ราชกิจจานุเบกษา, 2547) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (ราชกิจจานุเบกษา, 2552) และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 (ราชกิจจานุเบกษา, 2558) สรุปว่าตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมุ่งให้บัณฑิตสามารถสร้างองค์ความรู้ และนำหลักวิชาการจัดการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในหน่วยงานและท้องถิ่นของตน มีคุณวุฒิตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามคุรุสภากำหนดเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ผลិតครูให้มีความรู้กว้าง รู้ลึก เรียนรู้ทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ ประยุกต์ความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาประเทศ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ มีความรู้กว้าง รู้ลึก คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความพร้อมที่จะเป็นครูที่ดีมีคุณภาพ

จากการศึกษารายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2566 (มคอ.7; SAR, 2567) และคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับ หลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2563-2567 (2563) พบว่า ต้องดำเนินการตรวจประเมิน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพบัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

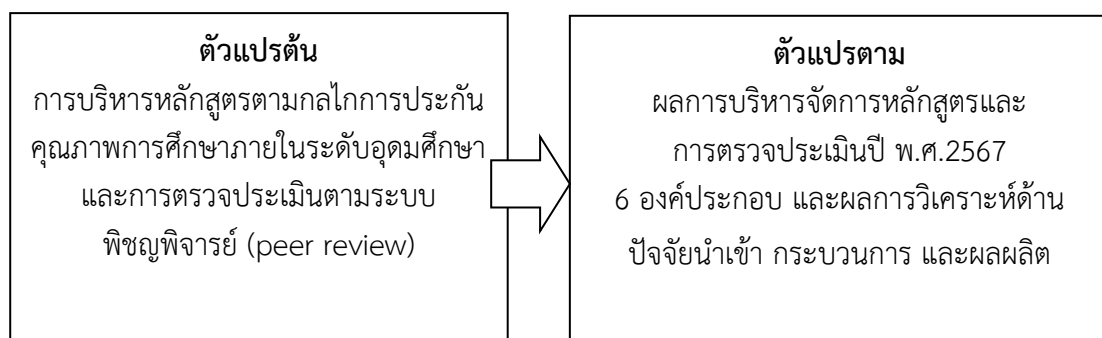
ผลการศึกษาหนังสือวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (องอาจ นัยพัฒน์, 2548) ประกอบด้วยขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้อย่างระมัดระวัง และควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน ขั้นที่3 การสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป รวมทั้งสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการให้ข้อมูลถึงการกระทำตามที่บันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตในเชิงวิพากษ์กระบวนการ และผลการปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ ตลอดจนการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

ผลการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่รายงายวิจัยการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและประเมินหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ราชภัฏเลยวิชาการประจำปี 2561 (สมภารธรรณ ศิโลศรีไซ, 2561) ผลการวิจัยของมาริษา เทศปลื้ม เถลิยว พันธุ์สีดา ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์ หัตยา แยมขุติ (2567) ได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่พบว่าผลการประเมินในภาพรวมทั้งด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตอยู่ในระดับดี

มาก และชานนท์ ชื่นจิตร ชุตินา วัฒนาศิริ วิณา ชุ่มบัณฑิต (2566) ได้วิจัยการประเมินหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น พบว่าผลการประเมินในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

การบริหารหลักสูตรตามกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาและการตรวจ
ประเมินตามระบบพิชญพิจารณา (peer review) ตามระบบปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ใน 6
องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์
มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ. องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพบัณฑิต ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 คุณภาพบัณฑิตตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การมีงานทำ องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา ตัว
บ่งชี้ที่ 3.1 การรับนักศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา
องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์ ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 คุณภาพอาจารย์ ตัว
บ่งชี้ที่ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่
5.1 สารของรายวิชาในหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ตัว
บ่งชี้ที่ 5.3 การประเมินผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้
(มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2563)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในภารกิจงานประจำในการบริหาร
หลักสูตร มีการดำเนินการกิจกรรมการวิจัยหลักแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้ (องอาจ นัยพัฒน์, 2548:
343)

1. การวางแผน (Planning) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตสาขาวิชาชีพครู รุ่นที่ 9 ปีการศึกษา 2566 และจะสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
เสนอแผนการจัดการเรียนการสอน เสนอโครงการพัฒนาผู้เรียนปีงบประมาณ 2567 โดยมีการกำหนดแผน
ประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จัดมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามขอบข่าย
องค์ประกอบในการประเมินการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2566 (มคอ.7; SAR, 2567) พัฒนา
เครื่องมือวัด และเสนอแผนงาน/โครงการต่อคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

2. การปฏิบัติการ (Action) ดำเนินงานจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาผู้เรียนตามแผนที่กำหนด ควบคุมดูแลและกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดกิจกรรม/โครงการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด เสนองานมาตรฐานและประกันคุณภาพเพื่อแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. การสังเกตการณ์ (Observation) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการตามแผนโดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ 2 ฉบับ แบบสังเกต 1 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ เก็บข้อมูลตลอดปีการศึกษา 2566 (1 มิถุนายน 2566-31 พฤษภาคม 2567) ทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วจัดรวบรวมเป็นรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) ในเดือนพฤษภาคม 2567 และการประเมินจากคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

4. การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการตรวจประเมินรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด ที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งเป็นการตรวจประเมินผลการบริหารหลักสูตรตามกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา เป็นการตรวจประเมินตามระบบพิชญพิจารณ์ (peer review) ในเชิงวิพากษ์ปัจจัยกระบวนการและผลลัพธ์การปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ คือในเดือนกรกฎาคม 2567 ได้ดำเนินการสะท้อนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่างๆ การสะท้อนกลับในเชิงพัฒนาโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างบุคคลที่มีส่วนร่วม สะท้อนวิธีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานตามแนวทางดั้งเดิมไปเป็นการปฏิบัติงานตามวิธีการใหม่ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทบทวน และปรับปรุงวางแผนปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในรอบหรือเกลียวต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประเภทการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในภารกิจงานประจำในการบริหารหลักสูตร (PAOR) คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) มีขอบเขตด้านเนื้อหาของการบริหารจัดการคุณภาพตามระบบประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การบริหารคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ด้านตัวแปร คือ 6 องค์ประกอบของการประเมิน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพบัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และมีขอบเขตระยะเวลาในวงรอบการประเมินประจำปีการศึกษา 2566 ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2566-31 พฤษภาคม 2567

กลุ่มเป้าหมาย (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง) เป็นนักศึกษา อาจารย์ประจำและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 108 คน ประกอบด้วย นักศึกษา จำนวน 89 คน อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 10 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ตัวแทนศิษย์เก่า จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ตัวแทนครู จำนวน 3 คน เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงจากตัวแทนที่ดี (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 2 ฉบับ แบบสังเกต จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามวงรอบการประเมิน พ.ศ.2566 (วงรอบการประเมิน 1 มิถุนายน 2566-31 พฤษภาคม 2567)

1. การวางแผน (Planning) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู รุ่นที่ 9 ปีการศึกษา 2566 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 เสนอแผนการจัดการเรียนการสอน เสนอโครงการพัฒนาผู้เรียนปีงบประมาณ 2567 การกำหนดแผนประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จัดมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามขอบข่ายองค์ประกอบในการประเมินการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2566 (มคอ.7; SAR.) พัฒนาเครื่องมือวัด และเสนอแผนงาน/โครงการต่อคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในช่วงพฤษภาคม 2566

2. การปฏิบัติการ (Action) ดำเนินงานจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาผู้เรียนตามแผนที่กำหนด ควบคุมดูแลและกำกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดกิจกรรม/โครงการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด เสนองานมาตรฐานและประกันคุณภาพเพื่อแต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในช่วงมิถุนาคม 2566-พฤษภาคม 2567

3. การสังเกตการณ์ (Observation) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการตามแผนโดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ตลอดปีการศึกษา 2566 (1 มิถุนายน 2566-31 พฤษภาคม 2567) เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลหรือสังเกตการณ์ ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ 2 ฉบับ แบบสังเกต 1 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ จัดรวบรวมเป็นรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) ในเดือนพฤษภาคม 2567 และรับการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด ที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิในช่วงมิถุนาคม 2566-กรกฎาคม 2567

4. การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการตรวจประเมินรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด ที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ในเดือนกรกฎาคม 2567

การประเมินหลักสูตร

1. การเตรียมการและวางแผนก่อนการตรวจเยี่ยม

คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประจำปีการศึกษา 2566 ได้ตรวจประเมินเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ.2567 โดยมีขั้นตอนการวางแผนและการดำเนินการดังนี้

1.1 การดำเนินการก่อนการประเมิน คณะกรรมการประเมินตรวจ มคอ.7 ที่เป็นรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ซึ่งหลักสูตรที่ขอรับการประเมินเสนอให้แก่คณะกรรมการล่วงหน้า พิจารณาดัดสน/ให้คะแนนคุณภาพและผลการดำเนินงานของหลักสูตรเป็นเบื้องต้น รวมทั้งกำหนดประเด็นข้อมูล เอกสาร/หลักฐานที่จะ

ขอศึกษาเพิ่มเติมในวันตรวจเยี่ยมในการพิจารณาตัดสินในขั้นสุดท้ายก่อนถึงวันตรวจเยี่ยมเพื่อประเมินในพื้นที่ดำเนินงานของหลักสูตร

1.2 การดำเนินการระหว่างการประชุม คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ได้ดำเนินการ ดังนี้ (1) พิจารณาข้อมูล เอกสาร/หลักฐานที่จะขอศึกษาเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินในขั้นสุดท้าย กำหนดแหล่ง/ผู้ให้ข้อมูลและมอบหมาย แบ่งงานการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและนัดหมายเวลาประชุมร่วมกับคณะกรรมการบริหาร/อาจารย์ประจำหลักสูตรที่ขอรับการประเมิน (2) มอบหมายกรรมการ/เลขานุการ (ถ้ามี) ประสานงานการจัดเตรียมข้อมูล ผู้ให้สัมภาษณ์ ฯลฯ และการประสานแจ้งกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้การตรวจประเมินดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) มอบหมายกรรมการ/เลขานุการ (ถ้ามี) บันทึกข้อมูลต่างๆ เพื่อจัดทำรายงานประเมินผลการประเมินหลักสูตรส่งผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน

2. การดำเนินการตรวจประเมิน

2.1 การดำเนินการตรวจเยี่ยม คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ประชุมร่วมกับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยเริ่มจากคณะกรรมการได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของหลักสูตร ตามกฎกระทรวงที่กำหนดให้ต้นสังกัดดำเนินการ จากนั้นได้รับฟังสรุปผลการดำเนินการของหลักสูตร และซักถามแนวคิด เหตุผล นโยบายการบริหารจัดการหลักสูตร รวมทั้งศึกษา พิจารณาส่งที่เป็นเอกสาร หลักฐานประกอบผลการดำเนินงาน ตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ เกณฑ์และตัวบ่งชี้ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ที่กำหนดใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 เป็นต้นไป ประเด็นข้อมูลสำคัญที่ต้องมีความชัดเจนประกอบด้วย เงื่อนไข แนวคิด เกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอนที่กำหนดเป็นแผนหรือระบบและกลไกในการดำเนินงาน การปฏิบัติจริง ผลที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ การประเมินกระบวนการ การปรับปรุงกระบวนการจากผลการประเมิน และผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์หลังการปรับปรุงกระบวนการ รวมทั้งเยี่ยมชมอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ และสื่อสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ศิษย์เก่า ผู้บริหารสถานศึกษาผู้ใช้บัณฑิต และครู จากตัวแทนที่ดี

2.2 การสรุปผลการประเมิน คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู ร่วมกันเพื่อสรุปผลการประเมินในภาพรวมของแต่ละองค์ประกอบ การจัดทำข้อเสนอแนะ จุดแข็ง แนวทางเสริมจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

2.3 การดำเนินการหลังการประเมิน คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู รายงานผลการประเมิน พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตรด้วยวาจา รับฟังและตอบข้อซักถามต่างๆ เพื่อเป็นข้อสรุปและความเข้าใจที่ตรงกัน จากนั้นแจ้งว่าจะจัดทำเอกสารเสนอผลการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร เสนอให้พิจารณาความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนที่จะเสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

3. วิธีการตรวจสอบความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูล

เพื่อยืนยันความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ได้ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมลงพื้นที่เพื่อตรวจเยี่ยมหลักสูตร สัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์ เพื่อยืนยันผลการปฏิบัติงานตามข้อมูลที่ได้อ่านจากรายงานการประเมินตนเองของหลักสูตร มีการเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องเพิ่มเติมให้ครบถ้วนเพื่อตรวจสอบข้อมูลระหว่างกลุ่มเป็นการยืนยันความถูกต้องและแหล่งที่มาของข้อมูลว่าเป็นข้อมูลเดียวกันกับที่นำเสนอในรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ดังนี้

3.1 ข้อมูลส่วนที่เป็นรายงานการประเมินตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในเอกสารรายงานการประเมินตนเอง ตรวจสอบโดยศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากต้นฉบับ ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และศึกษาสังเกตสถานการณ์จริง

3.2 ข้อมูลส่วนที่เป็นผลการประเมินของคณะกรรมการ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยการประชุมคณะกรรมการ ตรวจสอบกับคำอธิบายของคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซักถามเหตุผลเพิ่มเติมกรณีที่มีความเห็นแตกต่าง ร่วมอภิปรายจนได้เป็นข้อตกลงร่วมของคณะกรรมการ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละ โดยเปรียบเทียบค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลผลการประเมิน การแปลผลการประเมินครั้งนี้ใช้เกณฑ์มาตรฐานและอิงเกณฑ์การประเมินตามที่คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ (คปภ.) ตามค่าเฉลี่ยและระดับคุณภาพ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2563: 155) การแปลผลจะเป็นการอธิบายว่า คะแนนระดับหลักสูตร = 0 หมายถึง หลักสูตรไม่ได้มาตรฐาน คะแนนระดับหลักสูตร = 0.01 - 5.00 หมายถึง หลักสูตรเป็นไปตามมาตรฐาน และมีระดับคุณภาพตาม คะแนนที่ได้ดังนี้

0.01 - 2.00 ระดับคุณภาพน้อย

2.01 - 3.00 ระดับคุณภาพปานกลาง

3.01 - 4.00 ระดับคุณภาพดี

4.01 - 5.00 ระดับคุณภาพดีมาก

ผลการวิจัย

1. ผลการวางแผน (Planning) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู จัดทำคู่มือการจัดการศึกษารุ่นที่ 9 ปีการศึกษา 2566 ครอบคลุมมาตรฐานการผลิตคุณภาพนักศึกษาและมาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษากำหนด จัดทำประกาศปฏิบัติการการเรียนการสอนทั้ง 3 ภาคการเรียนจนสำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีประกาศตารางการจัดการเรียนการสอนเป็นประกาศมหาวิทยาลัยก่อนเปิดภาคเรียน มีโครงการพัฒนาผู้เรียนตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2567 ของแผนงาน/โครงการต่อคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีแผนประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ที่จัดมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามขอบข่ายองค์ประกอบในการประเมินภายในระดับหลักสูตรตลอดแผนการศึกษา (มคอ.7; SAR.2567) มีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ 2 ฉบับ แบบสังเกต 1 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ 2 ฉบับ

2. การปฏิบัติการ (Action) มีการดำเนินงานจัดการศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การนิเทศ การประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพและจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาผู้เรียนตามแผนที่กำหนดไว้และบรรลุเป้าหมายทุกกิจกรรม/โครงการ มีการจัดตรวจประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด มีรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) และรายงานผลการตรวจรับการประเมินเสนองานมาตรฐานและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิตามแผนครบถ้วน

3. การสังเกตการณ์ (Observation) ผลการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยอุปสรรคการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการตามแผนโดยใช้เครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ตลอดปีการศึกษา 2566 (1 มิถุนายน 2566-31 พฤษภาคม 2567) ที่นักวิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลรายองค์ประกอบและร่วมกันสังเคราะห์จัดรวบรวมเป็นรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) ในเดือนพฤษภาคม 2567 ตามที่แผนกำหนด และรับการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรตามกรอบที่มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิกำหนดเช่นกัน

4. การสะท้อนกลับ (Reflection) ผลการให้ข้อมูลย้อนกลับจากการตรวจประเมินรายงานผลการประเมินตนเอง (มคอ.7; SAR.) ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรสะท้อนกลับเอง และคณะกรรมการตรวจ

ประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ตามประกาศรายชื่อคณะกรรมการที่กระทรวงกำหนด ที่แต่งตั้งโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิได้ให้ข้อมูลสะท้อนกลับตามแบบประเมิน ซึ่งครอบคลุมผลการตรวจประเมินผลการบริหารหลักสูตร การควบคุมคุณภาพและการประเมินคุณภาพตามกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา เป็นการตรวจประเมินตามระบบพหุพิจารณ์ (peer review) ในเชิงวิพากษ์ปัจจัยกระบวนการและผลลัพธ์การปฏิบัติงานตามที่วางแผนไว้ คือในเดือนกรกฎาคม 2567 ได้ดำเนินการสะท้อนผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและผลลัพธ์ในระดับดีมาก ส่วนด้านกระบวนการอยู่ในระดับดี จึงสะท้อนปัจจัยที่มีความพร้อมและผลลัพธ์ดีมาก แต่มีอุปสรรคบ้างในด้านกระบวนการผลิต การนิเทศและการพัฒนา โดยมีการสะท้อนประเด็นปัญหาต่างๆ ในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางวางแผนปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในรอบหรือเก็ยต่อไป

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สาขาวิชาชีพครู เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 โดยคณะกรรมการประเมินที่มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิแต่งตั้ง ตามมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557 กำหนด ได้ผลการประเมิน ดังนี้

1. ผลการประเมินตามตัวบ่งชี้คุณภาพระดับหลักสูตร

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะกรรมการ ฯ ได้พิจารณาผลการดำเนินงานของหลักสูตรเทียบกับมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินและการให้คะแนนของตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่กำหนดในคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามระบบพหุพิจารณ์ (peer review) ในรอบปีการประเมินประจำปีการศึกษา 2566 เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2567 ผ่านในระดับคุณภาพดีมากปรากฏผลการประเมินและคะแนนในแต่ละตัวบ่งชี้ ตารางข้อมูลในตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมิน

ประเด็นประเมิน	ผลการประเมินตนเอง		ผลประเมินของคณะกรรมการ	
	ผ่านเกณฑ์ ทุกข้อ (✓)	ผ่านเกณฑ์ ไม่ครบทุกข้อ (✓)	ผ่านเกณฑ์ ทุกข้อ (✓)	ผ่านเกณฑ์ ไม่ครบทุกข้อ (✓)
องค์ประกอบที่ 1 การกำกับ มาตรฐาน	✓			

คะแนนของตัวบ่งชี้และองค์ประกอบ 2 – 6

องค์ประกอบที่	ตัวบ่งชี้ที่	คะแนนที่ได้	
		หลักสูตรสาขาวิชา ประเมินตนเอง	คณะกรรมการ ตรวจประเมิน
2. คุณภาพบัณฑิต	2.1 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	งด การประเมิน	งด การประเมิน
	2.2 การมีงานทำ (งดการประเมิน)	งด การประเมิน	งด การประเมิน
	รวม	งด การประเมิน	งด การประเมิน
3. นักศึกษา	3.1 การรับนักศึกษา	5.00	4.00
	3.2 การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา	5.00	4.00
	3.3 ผลที่เกิดกับนักศึกษา	4.00	4.00
	รวม	4.67	4.00
4. อาจารย์	4.1 การบริหารและพัฒนาอาจารย์	4.00	4.00
	4.2 คุณภาพอาจารย์	5.00	5.00
	- ร้อยละอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอก	5.00	5.00
	- ร้อยละอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการ	5.00	5.00
	- ผลงานวิชาการของอาจารย์	5.00	5.00
	4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์	3.00	4.00
	รวม	4.00	4.33
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน	5.1 สาระของรายวิชาในหลักสูตร	4.00	4.00
	5.2 การวางระบบผู้สอนและกระบวนการ จัดการเรียนการสอน	4.00	4.00
	5.3 การประเมินผู้เรียน	4.00	4.00
	5.4 ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	5.00	5.00
	รวม	4.25	4.25
6. สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้	6.1 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.00	4.00
รวม		47.00/11	46.00/11
ค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$)		4.27	4.18

ข้อมูล : ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2567 (มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2567: 4)

จากตาราง 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพภายในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของทุกองค์ประกอบ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.18$) โดยในด้านนักศึกษา (องค์ประกอบที่ 3) และในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่ 6) ได้ผลการประเมินต่ำที่สุด อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$) และจากผลการประเมินตนเองของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.27$) โดยในด้านอาจารย์ (องค์ประกอบที่ 4) และในด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (องค์ประกอบที่ 6) ได้ผลการประเมินต่ำที่สุด อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$)

2. ผลการประเมินตามระบบการบริหารจัดการคุณภาพ

เมื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์คุณภาพตามปัจจัยของระบบการบริหารจัดการคุณภาพ ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์คุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร สาขาวิชาชีพครูตามระบบการบริหารจัดการคุณภาพ

องค์ประกอบคุณภาพ	คะแนนการประเมินเฉลี่ย					ผลการประเมิน
	ตัวบ่งชี้	I	P	O	คะแนนเฉลี่ย	
1	ผ่านการแข่งขัน	-	-	-	-	0.01 - 2.00 ระดับคุณภาพน้อย
						2.01 - 3.00 ระดับคุณภาพปานกลาง
						3.01 - 4.00 ระดับคุณภาพดี
						4.01 - 5.00 ระดับคุณภาพดีมาก
2	-	-	-	-	-	หลักสูตรได้มาตรฐาน
3	3	-	8.00	4.00	4.00	ดี
4	3	5.00	4.00	4.00	4.33	ดีมาก
5	4	-	12.00	5.00	4.25	ดีมาก
6	1	-	4.00	-	4.00	ดี
รวม	11	5.00/1	28.00/7	13.00/3	46.00/11	
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)		5.00	4.00	4.33	4.18	ดีมาก
ผลการประเมิน		ดีมาก	ดี	ดีมาก		

หมายเหตุ : ในตัวบ่งชี้ที่ 3.3 และ 4.3 เป็นผลลัพธ์ของกระบวนการย่อย (มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 2567: 5)

จากผลการประเมินของคณะกรรมการตรวจประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครูปีการศึกษา 2566 ตาราง 2 พบว่า ผลจากคณะกรรมการประเมินมีค่าเฉลี่ยรวมของทุกองค์ประกอบรวมทั้ง 6 องค์ประกอบ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ (งดการประเมินองค์ประกอบที่ 2) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.18$) และเมื่อวิเคราะห์คุณภาพตามระบบการบริหารจัดการคุณภาพ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมมี 1 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=5.00$) ด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมมี 7 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$) แต่ด้านผลผลิตในภาพรวมมี 3 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.33$)

3. ผลการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม

พบว่าจุดเด่นในการบริหารหลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรผ่านการตรวจรับรองทั้งมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนและมาตรฐานบัณฑิต โดยสภาวิชาชีพคือคุรุสภา และพิจารณาให้การรับรองการเปิดรับนักศึกษารายปี โดยได้รับการพิจารณาให้เปิดรับปีละ 3-6 ชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องกว่า 10 ปีการศึกษา 2) หลักสูตรมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพครูต้องการเข้าศึกษาจำนวนมากและต่อเนื่อง ส่งผลให้การรับนักศึกษาเข้าศึกษาได้คัดเลือกคุณภาพที่ดี 3) อาจารย์ประจำในหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นรวมกว่าร้อยละ 60 4) มีศักยภาพคณาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาที่ครบทุกศาสตร์ตามมาตรฐานสาระความรู้ในวิชาชีพครู 5) มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เข้มข้น 6) บัณฑิตเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้ และสามารถนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนสู่การเผยแพร่ระดับชาติ และพบว่ามีจุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรลดลงเนื่องจากอัตราที่เกษียณไม่ได้รับอาจารย์ทดแทน และการจัดการเรียนการสอนที่อาจารย์คุณภาพไม่ตรงศาสตร์บางรายวิชา ซึ่งขาดแคลน เช่น อาจารย์ที่มีคุณภาพสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

สรุปผล

ในการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิปีการศึกษา 2566 ด้วยการบริหารจัดการคุณภาพและการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่แต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีรายชื่อตามประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ (คปอ.) โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ได้ดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามระบบพิชญพิจารณา (peer review) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ.2567 และผลการประเมินตนเอง (SAR) ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ในภาพรวม (องค์ประกอบที่ 3-6 รวม 11 ตัวบ่งชี้) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.18$) มีรายละเอียดดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้ามี 1 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=5.00$) ด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมมี 7 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$) แต่ด้านผลผลิตในภาพรวมมี 3 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.33$) เมื่อวิเคราะห์ผลการประเมินตามระบบการบริหารจัดการคุณภาพของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู สังกัดคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประจำปีการศึกษา 2566 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมประเมิน 1 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=5.00$) รองลงมา คือ ด้านผลผลิตในภาพรวมประเมิน 3 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.33$) ส่วนด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมประเมิน 7 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$)

2. ผลการประเมินตนเอง (SAR) ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู ทั้ง 6 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยรวมของการประเมินตนเองทุกองค์ประกอบ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ได้ผลการประเมินผ่าน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือองค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา ได้ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดีมากมี ($\bar{X}=4.67$)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ที่พบว่า ผลการประเมินตนเอง (SAR) ทั้ง 6 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยรวมของการประเมินตนเองทุกองค์ประกอบ จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ได้ผลการประเมินผ่าน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือองค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา ได้ผลการประเมินในภาพรวม ระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.67$) ซึ่งเป็นการดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 (ราชกิจจานุเบกษา, 2558: 24) ที่กำหนดไว้ในข้อ 16 การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ (1) การกำกับมาตรฐาน (2) บัณฑิต (3) นักศึกษา (4) คณาจารย์ (5) หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ (6) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งนี้ด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู เปิดรับนักศึกษาที่เป็นครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำงานมาแล้วแต่ยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะสามารถขอรับใบประกอบวิชาชีพชั่วคราว 2 ปี หากสอบผ่านหลักสูตรสอบที่คุรุสภาจัดสอบจะได้ใบรับรองประกอบวิชาชีพ 5 ปี ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิจึงให้งดประเมินในองค์ประกอบที่ 2 เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ 3.1 การรับนักศึกษา และตัวบ่งชี้ 3.2 การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ได้ผลการประเมินระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=5.00$) รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน ได้ผลการประเมินระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.25$) ส่วนองค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ได้ผลการประเมินระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ 4.2 คุณภาพอาจารย์ ได้ผลการประเมินระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=5.00$) ส่วนตัวบ่งชี้ 4.3 ผลที่เกิดกับอาจารย์ ได้ผลการประเมินระดับคุณภาพปานกลาง ($\bar{X}=3.00$)

แต่จากผลการประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินในลักษณะของพิชญพิจารณาตามกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) จำนวน 6 องค์ประกอบ 11 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยรวม (องค์ประกอบที่ 3-6 รวม 11 ตัวบ่งชี้) อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.18$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของมาริษา เทศปลื้ม เถลิ้ว พันธุ์สีดา ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์ หทัยา แยมขุติ (2567) ที่ได้ดำเนินการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีผลการประเมินตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในทุกตัวบ่งชี้ ระดับคุณภาพดีมากเช่นกัน ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน ได้ผลการประเมินผ่าน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือองค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ ได้ผลการประเมินในภาพรวมระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.33$) รองลงมาคือองค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียนได้ผลการประเมินในภาพรวมระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.25$) ส่วนองค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา และองค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ได้ผลการประเมินระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$)

เมื่อพิจารณาจากผลการประเมินโดยคณะกรรมการตรวจประเมินในลักษณะของพิชญพิจารณาตามกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ตามระบบการบริหารจัดการคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้ ด้านปัจจัยนำเข้ามี 1 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=5.00$) และด้านผลผลิตในภาพรวมมี 3 ตัวบ่งชี้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ($\bar{X}=4.33$) ซึ่งทั้งด้านปัจจัยนำเข้าและด้านผลผลิตมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของมาริษา เทศปลื้ม เถลิ้ว พันธุ์สีดา ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์ หทัยา แยมขุติ (2567) ที่ได้วิจัยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2561) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีผลการประเมินในด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับเดียวกัน ($\bar{X}=4.07$) และด้านผลผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับที่สอดคล้องกัน ($\bar{X}=4.04$) นอกจากนี้ในส่วนของการประเมินในด้านผลผลิตยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสมภารธรรณ ศิโรศรีไช (2561) ที่ศึกษาผลการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและประเมินหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ พบว่าผลการสำรวจระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตพบว่าในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) และสอดคล้องกับชานนท์ ชื่นจิตร ชุตินา วัฒนศิริ วิณา ชุ่มบัณฑิต (2566) ได้วิจัยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ที่พบว่าผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$)

แต่ในส่วนของการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงานในภาพรวมมี 7 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับคุณภาพดี ($\bar{X}=4.00$) สะท้อนให้เห็นบริบทที่แตกต่างของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรต่างสถาบันกัน แม้ว่าปัจจัยป้อนและผลผลิตดีมากสอดคล้องกัน ส่วนกระบวนการของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิผลประเมินระดับดี ต่ำกว่าผลประเมินระดับด้านกระบวนการของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยธนบุรี ($\bar{X}=4.31$) ซึ่งก็ยังคงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร เมื่อมีอาจารย์ที่มีคุณภาพระดับดีมากเป็นปัจจัยป้อนในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ส่งผลให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพระดับดีมาก ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2552: 17) จึงสะท้อนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูที่มีพัฒนาการระดับดีมากอย่างต่อเนื่องตามอายุของหลักสูตรคือ 9 ปี ซึ่งผ่านการปรับปรุงพัฒนาในด้านผลผลิต ได้อย่างโดดเด่น เป็นที่ยอมรับ สัมพันธ์กับปัจจัยในด้านคุณภาพอาจารย์ที่พัฒนาขึ้นมาในระดับดีมากเช่นกัน ส่วนกระบวนการที่อยู่ในระดับดี แต่ยังได้ผลผลิตระดับดีมากนั้น ผลการศึกษาที่พบครั้งนี้จะเป็นสารสนเทศที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะต้องนำไปสู่การพัฒนาด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

ให้ได้รับผลการประเมินที่สูงขึ้นในรอบการประเมินต่อไป และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เป็นระยะ ๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 (ราชกิจจานุเบกษา, 2558: 17)

จากการประเมินภายในรอบปีการศึกษา 2566 สถาบันควรมานำเสนอแนะนโยบายเร่งด่วนในการส่งเสริมจุดเด่นของหลักสูตร และแก้ปัญหาจุดด้อย โดยเฉพาะที่พบว่าจุดเด่นในการบริหารหลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรผ่านการตรวจรับรองทั้งมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการจัดการเรียนการสอนและมาตรฐานบัณฑิต โดยสภาวิชาชีพคือคุรุสภา และพิจารณาให้การรับรองการเปิดรับนักศึกษารายปี โดยได้รับการพิจารณาให้เปิดรับปีละ 3-6 ชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องกว่า 10 ปีการศึกษา 2) หลักสูตรมีครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ยังไม่มีใบประกอบวิชาชีพครูต้องการเข้าศึกษาจำนวนมากและต่อเนื่อง ส่งผลให้การรับนักศึกษาเข้าศึกษาได้คัดเลือกคุณภาพที่ดี 3) อาจารย์ประจำในหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพิ่มขึ้นรวมกว่าร้อยละ 60 4) มีศักยภาพคณาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาที่ครบทุกศาสตร์ตามมาตรฐานสาระความรู้ในวิชาชีพครู 5) มีระบบการนิเทศการเรียนการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เข้มข้น 6) บัณฑิตเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถทบทวนในชั้นเรียนได้ และสามารถนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนสู่การเผยแพร่ระดับชาติ และพบว่ามีจุดที่ควรพัฒนา ได้แก่ จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบและประจำหลักสูตรลดลงเนื่องจากอัตราที่เกษียณไม่ได้รับอาจารย์ทดแทน และการจัดการเรียนการสอนที่อาจารย์คุณวุฒิไม่ตรงศาสตร์บางรายวิชา ซึ่งขาดแคลน เช่น อาจารย์ที่มีคุณวุฒิสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

มหาวิทยาลัยควรมีกำหนดนโยบายในการจัดระบบ กลไกการเพิ่มกรอบอัตราอาจารย์อย่างมีประสิทธิภาพ ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู รองรับความต้องการสูงของท้องถิ่น และนโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ รวมถึงจัดสรรงบประมาณและหาแหล่งทุนให้แก่คณาจารย์ เพื่อสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 ด้านบัณฑิตมีจุดแข็งที่สามารถทบทวนในชั้นเรียนได้และสามารถนำเสนอเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน จึงควรถูกกำหนดเป็นอัตลักษณ์เด่นประจำหลักสูตร และควรมีการให้พื้นฐานข้อมูลผลลัพธ์แห่งความสำเร็จหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของบัณฑิตหลังสำเร็จการศึกษา

2.2 ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน คณะวิชาควรมีกลไกส่งเสริมการผลิตเอกสารประกอบการสอน ตำรา วารสารเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในคณะวิชาที่อยู่ในฐานระดับชาติ ควรมีนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิและผลลัพธ์ที่สภาวิชาชีพกำหนดในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และควรพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดประสบการณ์ ความรู้ความสามารถทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และปัญญาประดิษฐ์

2.3 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ควรจัดระบบห้องเรียนสำรอง รองรับการซ่อมแซมห้องเรียนแต่ละอาคารไม่ให้เกิดการรบกวนการเรียนการสอนและระบบป้องกันไฟฟ้าตกเพื่อรักษาระบบ และอำนวยความสะดวกและประสิทธิผลในการเรียนรู้

2.4 ควรพัฒนาระบบติดตามบัณฑิตเพื่อใช้ประเมินคุณภาพในองค์ประกอบที่ 2 ที่ถูกงดไว้ในงานนี้

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิจัย

3.1 ควรวิจัยเชิงประเมินหลักสูตรที่มุ่งผลลัพธ์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ

3.2 ควรวิจัยและพัฒนาแบบการบริหารจัดการคุณภาพที่มีประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพครูระยะสั้น

3.3 ควรวิจัยเชิงนโยบายศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครูในยุคปัญญาประดิษฐ์

3.4 ควรมีการศึกษาลักษณะระยะเวลาของการฝึกสอน หรือการเปรียบเทียบระหว่างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูในภูมิภาคอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กองบริการการศึกษา. (2566). *ข้อมูลนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ชานนท์ ชื่นจิตร, ชุตินา วัฒนศิริ, วิภา ชุ่มบัณฑิต, ปณัฏฐา ศรีเดช, & เซาวฤทธิ์ สาสาย. (2023). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. *วารสารเซนต์จอห์น*, 26 (39), 59–76.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ (2567). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2566 (SAR)*. ชัยภูมิ: คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. (2563). *หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563*. ชัยภูมิ: กองบริการการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2563). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2563–2567*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- มาริษา เทศปลื้ม, เฉลียว พันธุ์สีดา, ศิริลักษณ์ สุวรรณวงศ์, & หัทยา แยมชุตติ. (2567). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี. *วารสารพุทธมอญ*, 9 (2), 9 (2), 176–190
- ราชกิจจานุเบกษา. (2547). พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. *ราชกิจจานุเบกษา*, 121 (พิเศษ 23 ก), 1–24 (14 มิถุนายน 2547).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552. *ราชกิจจานุเบกษา*, 126 (พิเศษ 125 ง), 17–19 (31 สิงหาคม 2552).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558. *ราชกิจจานุเบกษา*, 132 (พิเศษ 295 ง), 12–24 (13 พฤศจิกายน 2558).
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. *ราชกิจจานุเบกษา*, 136 (57 ก), 54 (1 พฤษภาคม 2562).
- สมภารธรรณ ศิโรตธีโร. (2561). การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาและประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการ ประจำปี 2561: การบูรณาการภูมิปัญญาสู่นวัตกรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. เลย: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมภารธรรณ ศิโรตธีโร. (2563). *ความเป็นครู คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานประมาณ. (2567). *พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. กรุงเทพฯ: สำนักงานประมาณ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา.
- หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู. (2567). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2566 (SAR)*. ชัยภูมิ: คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. (ออตสำเนา)
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.